

2020г

УСТАВ НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

“МОМЧИЛ ЮНАК 1997”

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1: НЧ "Момчил юнак 1997" с.Подвис е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи в областта на културата. То работи на принципите на доброволността, демократизма и автономията.

Чл.2: Читалището не е политическа организация. В неговата дейност може да участват всички физически лица без оглед на ограничения за възраст, пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Чл.3: Читалището е юридическо лице с нестопанска юрисдикция. То подлежи на вписване в регистъра на Окръжния съд.

Чл.4: Читалището поддържа отношения на сътрудничество и координация с държавните и общинските органи и организации, на които законите възлагат права и задължения, свързани с неговата дейност, като запазва своята автономия.

Чл.5: Читалището може да се сдружава и с други читалища и сродни организации, без да ограничава самоуправлението на собствената си дейност и имуществото си.

Чл.6: Читалището работи във взаимоотношения и с други културни и научни институти, учебни заведения, обществени, стопански и нестопански организации, извършващи или подпомагащи културната дейност. То може да влиза в договорни отношения с тези или други структури, без да накърнява своите права и интересите си.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕЛИ, ДЕЙНОСТИ И ЗАДАЧИ

Чл.7: Целта на читалището е да задоволява потребностите на гражданите свързани с :

1. Да развива и обогатява културния живот в село Подвис;
2. Да издирва и съхранява , поддържа и развива обичаите и традициите на българския народ и в частност на подвисчани ;
3. Да развива творческите заложби на подрастващото поколение ;
4. Да работи за приобщаването на гражданите към съвременните духовни ценности и постиженията на науката, културата и изкуството на съвременния свят, използване на новите технологии ;
5. Да възпитава и утвърждава националното самосъзнание;
6. Да осигурява достъп до информация.

Чл.8: За постигането на своята цел читалището извършва следните дейности:

1. Уреждане и поддържане на библиотека. читалня, фото-, фоно-, филмо- и видеотеки, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;
2. Организиране на школи, кръзоци. клубове, концерти, представления, празненства, чествания, младежки дейности, фестивали, конференции и други научни прояви, издава печатни материали, свързани с неговата дейност и съответстващи на закона за народните читалища и Устава;
3. Развива и подпомага любителското художествено творчество, занаяти и етнография, насърчава и подпомага талантливи деца и изпълнители;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. Създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;
6. Поддържане и обогатяване на материалната база .

Чл.9: Читалище "Момчил юнак 1997" може да извърши стопанска дейност и услуги, свързана с предмета на основната му дейност, подчиняващи се на условията и реда , определени със законите , регулиращи съответния вид стопанска дейност – културни индустрии: писателска и издателска дейност, консултантски услуги, курсове и обучения, информационно обезпечаване, отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество, производство на филми, мултимедия и развлекателен софтуер, изложба – базар и други, с изключение на използване на читалищната сграда за клубове с политическа цел, обсебването и от религиозни секти и други дейности , противоречащи на добrite нрави, националното самосъзнание и традиции. Тази стопанска дейност

трябва да подпомага изпълнението на основните задачи, цели и функции на читалището. Читалището не разпределя печалба.

Чл.10: Читалище "Момчил юнак 1997" няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. За хазартни игри и ношни заведения;
2. За дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общиности;
3. За постоянно ползване от политически партии и организации;
4. На председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Чл.11 Сдружаване на читалището.

1. Читалище "Момчил юнак 1997" може да се сдружава за постигане на своите цели, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда на ЗНЧ
2. Читалищните сдружения нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото на читалището.
3. Читалищните сдружения съдействат за постигане целите на читалище "Момчил юнак 1997"

ГЛАВА ТРЕТА

УЧРЕДЯВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ, ЧЛЕНСТВО

Чл.12. УЧРЕДЯВАНЕ

1. Читалище "Момчил юнак" е учредено през 1997 година. Броя на членовете са 50 /петдесет/

2. Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи.

3. Уставът урежда: - Наименованието, седалището, целите, източниците на финансиране, органите на управление и контрол, техните правомощия, начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения, начина за приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членския внос.

4. Читалището се регистрира в окръжния съд и придобива качеството на юридическо лице с вписането му в регистъра на организациите с нестопанска цел на окръжния съд в Смолян.

5. Всяка промяна на вписаните в съдебния регистър обстоятелства се заявява в съда в съответствие с чл.9,алинея 4 от ЗНЧ.

Чл.13: УПРАВЛЕНИЕ

Органите за управление на читалище "Момчил юнак 1997" са:

- 1. Общото събрание.**
- 2. Настоятелството.**
- 3. Проверителната комисия.**

Върховен орган на читалището е Общото събрание на членовете на читалището. То се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас .

I. Общото събрание:

1. Приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;
2. Изменя и допълва устава;
3. Определя основни насоки на дейността на читалището;
4. Взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение;
5. Приема годишния бюджет и приема дългосрочни и перспективни програми за работа на читалището;
6. Приема годишния отчет на настоятелството до 30 март на следващата година;
7. Определя размера на членския внос;
8. Отменя решения на настоятелството или на неговия председател,които противоречат на закона и на устава ;
9. Взема решения за откриване на клонове на читалището след съгласуване с общината;
10. Приема нови членове;
11. Освобождава и изключва членове на ЧИТАЛИЩЕТО;
12. Решава всякакви други въпроси , които са от съществено значение за дейността на читалището;
13. Обявява почетни членове в т.ч. дарителите;
14. Взема решение за прекратяване на читалището;
15. Взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове;
16. Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на читалището;

17. Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно.
18. Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име;
19. Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпись или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена поканата за събранието; Тя трябва да бъде получена по някои от посочените начини: срещу подпись, или изпратена по електронна поща /с приложено изпратено писмо/, или уведомяване по телефон /със приложен съставен протокол, подписан от 3-ма члена на читалищното настоятелство, удостоверяващо, че е осъществен контакт с лицето по телефон на ден. м... г..../.
20. Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание;
21. Решенията по чл. 14, ал. 1, т. 1, 4, 10, 11 и 12 от ЗНЧ се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове;
22. Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава;
23. Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението;
24. Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и сребрена линия до четвърта степен.

I I. Настоятелство:

Ръководен орган на читалище "Момчил юнак 1997" е Настоятелството. То се състои от 3 члена избрани за 3 /три/ години. Те не могат да имат роднински връзки по права и сребрена линия до четвърта степен.

Настоятелството има следната:

Организира и управлява работите на читалището , съгласно решенията на Общото събрание, като за реда за извършване на дейността в обща полза взема решения с мнозинство.

Настоятелството може да взема решения без да бъде провеждано заседание , ако протоколът бъде подписан без забележки и възражения от всички членове на Настоятелството .

Настоятелството може да взема решения, на заседанието присъстват повече от половината членове

1. Свиква общото събрание;
2. Осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. Подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;
4. Подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. Назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика, определя възнаграждението му;
6. Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си;
7. Взема решения за по-крупни разходи и контролира упражняването на бюджета;
8. Взема решения за назначаване на щатния и хонорования персонал и за определяне на хонорарите им и трудовите възнаграждения;
9. Приема годишни планове за работата на читалището и програмите на отделните колективи;
10. Взема решения за сдружаване на читалището с изключение на решения свързани по чл.14, ал.1, т.6 от ЗНЧ;
11. Решава въпросите за създаване и закриване на колективи за художествено творчество, школи, курсове и други;
12. Взема решения за стопанисване на читалищното имущество, за придобиване на недвижимо имущество, за отдаване на имущество под наем или в аренда за по-продължителен период, за определяне размера на таксите, наемите, арендните вноски, за образуване и управление на целеви фондове, в т.ч. и в изпълнение на дарения;
13. Решава въпросите за откриване и закриване на допълнителни дейности, в т.ч. и стопански, за учредяване и прекратяване на търговски и гражданска дружества и за участие в такива, свързани с дейността на читалището;
14. Взема решения за морално и материално стимулиране и поощряване на читалищни членове и дейци, работещи в читалището;
15. НАСТОЯТЕЛСТВО се свиква на заседание веднъж на тримесечие. При необходимост на тях могат да се канят и други читалищни членове и служители или членове на Проверителната комисия. Настоятелството взема решения с мнозинство повече от половината от членовете си;
16. Заседанията на настоятелствата са редовни, ако присъстват повече от половината негови членове . Присъстващо е лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка гарантираща установяването на самоличността му в обсъждането и взимането на решения;

17. Решенията на настоятелството се взимат с обективно мнозинство , с явно гласуване, освен ако настоятелството не реши друго.

III. Председателят:

Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок до 3 години въз основа на чл.17 от ЗНЧ.

1. Организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание и настоятелството;
2. Представлява читалището;
3. Свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;
4. Отчита дейността си пред настоятелството;
5. Сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството и контролира работата му по текущата дейност.
Изготвя длъжностната му характеристика.

IV. Секретарят на читалището:

Секретаря на читалището е назначаема длъжност и не е задължително да е член на настоятелството.

1. Организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;
2. Организира текущата основна и допълнителна дейност съобразно ЗНЧ, Устава на читалище "Момчил юнак 1997" и решенията на общото събрание и Настоятелството ;
3. Отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;
4. Представлява читалището заедно и поотделно с председателя; подготвя материалите за заседанията на Настоятелството и общото събрание;
5. Отчита дейността си пред Настоятелството ;
6. Предлага на председателя трудовите договори със служителите; съобразно бюджета на читалището и въз основа на решение на Настоятелството.
7. Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището. Секретаря на читалището се назначава от Настоятелството въз основа на утвърдената длъжностна характеристика и решението на Настоятелството.

V. Проверителната комисия:

1. Проверителната комисия се състои от трима членове, избрани за срок до 3 години;

2. Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен, комисията избира свой председател;
3. Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на общото събрание;
4. При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление - и органите на прокуратурата
5. Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретари лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер;
6. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище;
7. Комисията взема решения с мнозинство повече от половината.

ЧЛ.14: ЧЛЕНСТВО:

Членството в читалището е доброворно . То се осъществява с писмена молба до Настоятелството на читалището , в която се заявява , че кандидатът е запознат с този устав и приема да работи за постигане на целите на читалището.

1. Членовете на читалище “Момчил юнак 1997 “могат да са индивидуални, колективни и почетни;
2. Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни;
3. Действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;
4. Спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас, те плащат членския си внос в намален размер;
5. Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалищата, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат: професионални организации, стопански организации, търговски дружества, кооперации и сдружения, културно-просветни и любителски клубове учебни заведения, и творчески колективи;
6. Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището;
7. Членството се учредява или продължава с акта на плащането на членския внос. Води се регистър на членовете;

8. Членството се прекратява: - с писмено заявление на читалищния член, когато не е платен членският внос в рамките на календарната година, когато общото събрание изключи читалищен член за грубо нарушение на Устава, за поведение, уронващо доброто име на читалището или за нанесени стопански и финансови щети в особено големи размери;

9. ЧЛЕНОВЕТЕ на читалище "Момчил юнак 1997" имат право:

- Да избират ръководни органи и да бъдат избирани в тях ;
- Да получават информация за дейността на читалището;
- Да участват в обсъждане на дейността на читалището;
- Да ползват с предимство неговата база и услугите му.

10. ЧЛЕНОВЕТЕ на читалище "Момчил юнак 1997" са длъжни:

- Да плащат редовно членския си внос ;
- Да спазват Устава на читалището ;
- Да участват според възможностите си в дейността на читалището ;
- Да опазват недвижимото имущество и предприемат стъпки за обогатяването му ;
- Да не уронват доброто име на читалище "Момчил юнак 1997"

11. Членство в читалището се прекратява по една от следните причини :

- Поради смърт или поставяне на пълно запрещение на физически член

Или при ликвидация на член – юридическо лице;

- По негово собствено желание , изразено с писмено предизвестие от един месец;
- По решение за изключване от Настоятелството когато членът - не плаща членския си внос, не изпълнява решенията на общото събрание на читалището, или не оказва необходимото съдействие за постигане на целите на читалището, членовете се изключват автоматично , ако в продължение на една година не плащат дължимия членски внос, в случай на изключване лицето се поканва да даде обяснения предварително.

12. Когато поради смърт, трайна физическа невъзможност или подаване на оставка, председателят на читалището престане да изпълнява задълженията си, или когато поради същите причини Настоятелството или Проверителната комисия останат с по-малко членове от предвидените в чл.21, ал.1 и чл.22 и чл.24, в срок от два месеца Общото събрание избира нов Председател или попълва състава на съответния орган.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ЧЛ.15 ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИ

I ИМУЩЕСТВО:

1. Имуществото на читалището се състои от собствени недвижими имоти, движими имоти, ценни книжа, вземания и от предоставени за безвъзмездно ползване недвижими имоти;
2. Читалището полага еднакви грижи на добър стопанин за опазване и обогатяване както на собственото, така и на ползваното имущество;

II ФИНАНСИРАНЕ:

1. Читалищата набират средства от следните източници:
  - членски внос;
  - културно-просветна и информационна дейност;
  - субсидия от държавния и общинските бюджети;
  - наеми от движимо и недвижимо имущество;
  - дарения и завещания, като се спазва волята на дарителя или завещателя / дарения с условия , който противоречат на закона , морала и целите не се приемат;
  - други приходи включително и от стопанска дейност.
3. Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание;
4. Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в община Смолян;
5. Председателят на читалището,ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета на общината предложения за своята дейност през следващата година;
6. Програмата по чл. 26а ал. 2 от ЗНЧ се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, склучени с кмета на общината;
7. Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 от ЗНЧ и за изразходваните от бюджета средства през предходната година;
8. Единният читалищен бюджет се формира от всички приходоизточници-собствени и от субсидии;
9. Частта от отчета за изразходването на държавните и общинската субсидии се предоставя в общината;
10. Счетоводната отчетност се води в съответствие със Закона за счетоводството и подзаконовите документи;
11. Читалището не разпределя печалба.

Чл. 16 Читалището е освободено от всякакви държавни и местни данъци, такси , и мита върху основните си дейности и имущества, свързани с тях.

ГЛАВА ПЕТА

чл.17 ПРЕКРАТЯВАНЕ

1. Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд.
2. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:
  - дейността му противоречи на закона за народните читалища, устава и добрите нрави;
  - имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
  - е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години;
  - не е учредено по законния ред;
  - е обявено в несъстоятелност.
3. При прекратяване се извършва ликвидация по реда на ЗНЧ чл.27, като активите – имуществото се предават на общината , в която е седалището.

Министърът на културата или прокурорът могат да поискат от Окръжния съд да постанови решение за прекратя-ване на читалището.

ГЛАВА ШЕСТА

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 30. Председател и/или секретар на читалище, който предостави имущество в нарушение на чл. 3, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок 5 години.

Чл. 31. Председател на читалище или представляващ читалищно сдружение, който не заяви вписане в регистъра на читалищата или читалищните сдружения в срока по чл. 10, ал. 3, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 32. Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 26а, ал. 4, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 33. (1) Нарушенията се установяват с актове на:

1. оправомощени от министъра на културата длъжностни лица - за нарушения по чл. 31;
2. кмета на съответната община или оправомощени от него длъжностни лица - за нарушенията по чл. 30 и 32.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министр, съответно от кмета на общината.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Събраните глоби за нарушения по чл. 31 се внасят в Национален фонд "Култура".

Чл.18 ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Читалището има име - "МОМЧИЛ ЮНАК 1997" „ кръгъл печат с надпис Народно Читалище "МОМЧИЛ ЮНАК - 1997" и отворена книга.
2. Празник на читалището е 24 май ДЕНЯ НА СЛАВЯНСКАТА ПИСМЕНОСТ И КУЛТУРА.
3. Измененията и допълненията на устава са приети на Общо събрание на НЧ "Момчил юнак 1997" на 15.07.2020 година.
4. За неуредените в този устав случаи или когато те противоречат на закона се прилагат разпоредбите на закона за народните читалища.

15.07.2020 г.

с. Подвис

ПРЕДСЕДАТЕЛ.....

/МАРИАНА

БЕДЕЛЕВА/

